

A dirt road winds through a lush green field under a dramatic, cloudy sky. The sky is filled with large, dark, textured clouds, with some lighter patches where the sun is breaking through. The road is a mix of brown and tan, showing tire tracks and leading the eye into the distance. The overall mood is adventurous and contemplative.

UNDERVEJS MED MIG SELV

På lystvandring i litteraturen

Man kan ikke to gange stige ned i den samme flod, sagde Heraklit. På samme måde kan man sige, at man ikke to gange kan læse den samme bog. Bøger forandrer, og når man genlæser en bog, er man selv forandret. Men nogle læseoplevelser forandrer mere end andre. De bringer os ud på en rejse med os selv, en rejse, fra hvilken vi kommer tilbage som en anden. Vi mister os selv, eller finder os selv, vi går i hundene eller går til grunde, men uanset hvor vi går, og hvordan det går, er vi altid undervejs med os selv. God læselyst - og god rejse.

*Janne Clausen Hansen
og Jesper Just Nielsen*

OM AT VANDRE

04.863

HENRY THOREAU:

OM AT VANDRE: ESSAYS (1972)

Der er dem, der ynder at gå en tur. En halv time, måske mere. Og så er der typer som Thoreau, for hvem vandring er en livsstil, ja næsten livet selv. Den amerikanske forfatter og naturelsker kunne ikke leve uden sine daglige og lange vandringer gennem naturens veje og vildveje, allerhelst væk fra civilisationen og dens broglagte stier. Mennesket er ikke skabt til at sidde ned, sagde han og kunne ikke begribe, at ikke alle tilhørte samme fornemme æt af vandrere som han. Ekstrem og provokerende, men også fascinerende og inspirerende.

99.4

JEAN-JACQUES ROUSSEAU:

DEN ENSOMME VANDRERS DRØMMERIER (1966)

Den schweizisk-franske filosof, forfatter og komponist Rousseau (1712-1778), vel især kendt for værket "Emilie eller Om opdragelsen", blev på grund af sine kontroversielle tanker ekskluderet fra samfundet. "Den ensomme vandrers drømmerier" blev hans sidste store værk, skrevet i de to sidste år af hans liv. Han beretter i disse 10 vandringer om sin glæde ved ensomheden, vandringer i naturen, botanik og meditation og virker afklaret, dybsindig og reflekterende.

TOMAS ESPEDAL:

GÅ (2007)

Espedals "Gå" har en fabelagtig undertitel: "-eller kunsten at leve et vildt og poetisk liv". Fabelagtig, fordi den indkapsler den intense lykkefølelse, der pludselig kan ramme en, når man går. Det er helt simpelt - man sætter den ene fod foran den anden, og pludselig rammes man af denne intense tilstedeværelse i verden. Espedal skriver om at gå, om at gå på druk, om at gå i hundene og om at gå sig tilbage til livet. Han går i sin barndoms by Bergen, han går på besøg hos litterater og forfattere, han går sammen med en ven på en storslået tur gennem Europa.

PAOLO COELHO:

ALEF (2012)

Forfatteren til den kendte "Alkymisten" har begået endnu et værk, der handler om menneskets søgen efter meningen med livet. Til trods for et lykkeligt ægteskab og stor succes som forfatter og i livet generelt, formår Coelho pludselig ikke længere at føle tilfredshed med livet. Han vakler i troen, og hans personlige, spirituelle udvikling synes at have været nyttesløs. Han begiver sig ud på en længere forfatterturné og siden på en rejse med den transsibiriske jernbane, men det er naturligvis den indre rejse, der er den væsentligste. Bogen er fuld af refleksioner over livet og små læresætninger, som inspirerer til læserens egen personlige udvikling.

PÅ FREMMED GRUND

99.4

WOLFGANG BÜSCHER:

BERLIN-MOSKVA (2005)

En nat dybt inde i sommeren trækker Wolfgang Büscher døren i efter sig og går så ligeud som muligt mod øst. Til fods vil han tilbagelægge de kilometervis af landevej mellem Berlin og Moskva, som fortæller så meget om Europas historie og forskellene mellem øst og vest. Det bliver en tre måneder lang rejse ind i Europas mørke hjerte og dystre fortid fortalt med både vid, bid og varme.

40.4

THOMAS BOBERG:

I DEN NÆSTE BY (2012)

"I den næste by" er forfatteren Bobergs fjerde bind af rejseminder. Det står hurtigt klart, at vi er undervejs med en følsom poet. Fortællingernes form, sproget og følsomheden er noget helt særligt. Boberg er igen i det latinamerikanske og i USA, men også i Marokko, Indien, Egypten, Italien og Danmark. I 25 tekster udfolder han de historier, som vælder frem af selv de korteste møder med forbigående, medrejsende og lokale. Han skriver deres historier, stedernes og sin egen, som grundlæggende handler om en poet, hvis livsstrategi er flugt, hvis ægteskab er i opløsning, og hvis søn har angst og er i fare for at havne i en psykose.

48

CARSTEN JENSEN:

HORISONTER (2011)

I denne samlede udgave af sine to rejsebøger tager kritikeren Carsten Jensen os med på en jordomrejse østpå gennem Rusland, Asien, Oceanien, over Påskeøen og videre til Chile, Bolivia og Peru for til sidst at sætte punktum i Danmark. Med Carsten Jensen som rejsefører kan man ikke andet end blive klogere på nationernes historie og politiske forhold, men han tager os også tæt på de mennesker, han møder. Og vi kommer tættere på ham. Det bliver et befriende selvportræt, der ikke fremstiller den mutte og bidske kamphund, men det hele, uperfekte menneske.

FORVANDLING

THOMAS MANN:

TROLDDOMSBJERGET (1930)

Den unge ingeniør Hans Castorp besøger i tiden op til første verdenskrig sin fætter på det mondæne tuberkulose-sanatorium i Schweiz. Det efter planen tre uger lange gæstehold bliver dog til en årelang indlæggelse, men det giver ham mulighed for at se sit eget liv, Europa, verden og livet i det hele taget oppefra og på afstand. Det bliver en rejse væk fra ingeniørgemingen og mod en anden livsførelse og et nyt verdenssyn, mens de mange gåture i de sneklædte bjerge med Settembrini og Leo Naphta giver anledning til store filosofiske diskussioner.

ERLAND LOE:

DOPPLER (2005)

Et cykelstyrt sætter gang i en helt ny personlig udviklingsvej for Doppler, der hidtil har levet et helt almindeligt liv som kompetent medarbejder, kompetent samfundsborger og kompetent familiefar. Han har slået hovedet og beslutter at forlade den kompetente rolle og vandre ud i de norske skove. Her møder han Elgen Bongo, som han spiller billedlotteri med. Romanen leverer et humoristisk billede af, hvor radikal en beslutning det kan være at stå af ræset og vælge sin egen vej. Et blik på moderne selvudvikling med et glimt i øjet. Historien om Doppler fortsætter på galeste vis i "Volvo Lastvagnar".

MADELEINE HESSERUS:

ISOLA (2005)

Da bylivet og hverdagstrummerummet bliver for meget for lægen Tessa Björk, tager hun springet og stikker af fra det hele, også fra manden Tom. Hun forsvinder ind mellem træerne og bliver langsomt opslugt af den vældige natur, tilpasser sig sine nye omgivelser og opløses lige så stille. Forholdet mellem menneske og natur bliver nærmest symbiotisk, men naturen kan være barsk, og den tvinger hende til at vende tilbage til civilisationen. Men hvordan ser bylivet ud efter en rejse ind i naturens hjerte, når verden opleves med andre øjne?

JØRN LAURSEN:

CARLS ODYSSE (2014)

En ung, forslået kvinde vender op og ned på Carls liv, da han sejler rundt i de danske oceaner for at finde nogle holdepunkter og en mening med det, vi kalder livet. Han har forladt den trygge og velkendte, men også indholdsløse tilværelse for at blive klogere på sig selv, men det sætter den unge kvinde pludselig både en stopper for og skub i. For fortiden indhenter dem begge, og hos Carl sætter det spørgsmålstejn ved, hvor langt han er villig til at gå for at finde lykken. Tag med på en dejlig sejltur og dannelsesrejse, hvor værdier og forestillinger ændrer sig undervejs.

MOD ANDRE KULTURER

RISA LIKSOM:

KUPÉ NR. 6 (2013)

På en togrejse mellem Moskva og Mongoliet deler den unge finske arkæologistuderende og den noget ældre russer kupé, omgivet af sibirisk vinter og en kollapsende Sovjetunion. Det er ikke just et pot og pande-par, men trods deres forskelligheder opstår der i dette møde mellem øst og vest, mellem kvinde og mand på den transsibiriske jernbane en fortrolighed mellem de to. Kvindens tanker passerer forbi som landskabet udenfor, og hendes refleksioner gennemstrømmer denne fine fortælling. Det er en modsætningsfyldt, poetisk og meget smukt fortalt roman om det store østlands velmagt og forfald, dets storhed, stolthed og ussel slum.

TAHAR BEN JELLOUN:

REJSEN (2007)

Fra Café Hanger i Marokko er der udsigt til et andet liv. Kun sølle 14 kilometer adskiller Marokko og Spanien, Afrika og Europa. To verdener. Den smalle sprække, der adskiller kontinenterne danner grobund for drømme om grønt græs. Hovedpersonen er Azel, der er træt af sit monotone liv. Han lever på sin søsters nåde og uden håb om at blive til noget. I mødet med spanske Miguel ser han en mulighed for at krydse porten til noget bedre. Men det grønne græs er ikke altid så grønt, når man kommer helt tæt på.

ORHAN PAMUK:

DEN SORTE BOG (1996)

Galips kone forsvinder en dag som dug for solen, og det bliver startskuddet til en detektivisk søgen efter både hende, hans egen og tyrkernes identitet. I det sneklædte Istanbul traver Galip gaderne tynde, mens historien om storbyen oprulles i en tyrkisk mosaik, der blander fortid og nutid, øst og vest, altid med floden Bosphorus som livgivende kilde. Pamuk er ægte historiefortæller som García Márquez var, men mere filosofisk og reflekterende. "Den sorte bog" er en nutidig "1001 nats eventyr" og hylder litteraturen og fortælleglæden. En turkish delight iblandet semiotik og identitetskrise.

ADRIAN VAN DIS:

VANDREREN (2009)

Mulder er en stiltfærdig mand i treserne, der lever et tilbagetrukket og roligt liv i økonomisk uafhængighed. Men da en hund springer ud af en brændende bygning og nærmest lander i hans favn, bliver der vendt op og ned på Mulders ellers velkendte og velordnede verdensbillede. Hunden bringer ham ud på andre veje og andre tanker, da den fører ham ind i en verden af illegale indvandrere fra Afrika, for hvem han får stor sympati, og som han brændende ønsker at hjælpe. Hunden bliver bindeleddet mellem de to verdener, og mødet med det fremmede bliver en kulturel øjenåbner.

ROADTRIPS

48.63

JOHN STEINBECK:

PÅ REJSE MED CHARLEY (1963)

For at bevise over for sig selv at han stadig har det i sig, sætter Steinbeck sig for at udforske det land, hvis forandringer han kun har læst om i bøger og aviser. I selskab med den særegne husvogn Rosinante og den aristokratiske puddel Charley begiver nobelpristageren sig ud på en lang rejse gennem sit store hjemland for at genfinde sit USA og det amerikanske folk. Steinbeck skriver som altid bragende smukt, eftertænksomt og reflekterende, med stor lune og hjertevarme. En vidunderlig rejsebog.

KRISTIAN BANG FOSS:

DØDEN KØRER AUDI (2012)

Absurd, humoristisk, idiotisk og poetisk på én og samme tid. Udgangspunktet er Stentoftes trøstesløse betonblokke, hvor Asger – en falleret reklamemand – som en sidste krampetrækning søger job som hjælper for den invalide Waldemar, der har et nærmest religiøst forhold til Borgerservice. Det er en fortælling om venskab og håb midt i trøstesløsheden, om hvordan relationer bygges op, og båndet til livet bliver tættere, mens vi venter på døden. Livet er således nådesløst, men også idiotisk... og morsomt på sådan en comedy-agtig måde, når en invalid og hans hjælper tager på roadtrip for at finde mirakuløs helbredelse.

JONAS JONASSON:

DEN HUNDREDÅRIGE DER KRAVLEDE UD AF VINDUET OG FORSVANDT (2010)

Allan Karlsson fylder hundred år, og der er lagt op til fest med lagkage og det hele på plejehjemmet, hvor han er installeret og skal tilbringe sin alderdom. Men den gæve Hr. Karlsson er kravlet ud af vinduet på sit værelse, og vi følger ham ud på en utrolig, evigt overraskende og livsbekræftende rejse, der folder sig ud i kølvandet på hans uskyldige flugt. Underholdningsværdien er stor, og man taber uundgåeligt sit hjerte til den ubekymrede Allan og de mennesker, han møder og følges med på sin gakkede tur.

JACK KEROUAC:

VEJENE (1957)

Kerouacs beatroman satte gang i en regulær bølge af roadtrips, både i litteraturen og den virkelige verden. Bogen om Sal Paradise og Dean Moriartys vilde køreturer tværs over det amerikanske kontinent er da også enestående og inspirerende, og trods mange talrige forsøg på at gøre Kerouac kunsten efter, bliver de aldrig andet end billige kopivarer. "Vejene" eller "On the road" er en på en gang mental og fysisk rejse, og Sal og Deans sansende og altopslugende adfærd er inspirerende, og romanen pokkers lækkert skrevet.

LITTERÆRE VANDRINGSMÆND

99.4

HARUKI MURAKAMI:

HVAD JEG TALER OM, NÅR JEG TALER OM AT LØBE (2009)

Murakami er forfatter – til storslåede, dybe, magiske romaner. Og så løber han stort set hver dag – og ofte lange distancer. Selvom de to ting ikke har noget med hinanden at gøre, synes de at være nært forbundne og beslægtede. Begge dele vidner om styrke, fremdrift og ikke mindst en imponerende vedholdenhed, som jo er en nødvendighed for begge discipliner. I bogen er omdrejningspunktet den udviklingsvej, som løb og også triatlonsporten har bragt ham ud på. Erindringen om romanværkerne flettes elegant ind undervejs.

RYSZARD KAPUŚCIŃSKI:

REJSER MED HERODOT (2007)

Med Herodot under armen rejser den meget anerkendte polske journalist og forfatter kloden rundt og rapporterer fra krige, politiske kup og revolutioner. Den gamle, vise græker bliver hans redning og mentor, og med sine herodotiske briller betragter og sammenholder han verden af i dag med verden på Herodots egen tid. Resultatet er denne eminente bog, der nægter at lade sig rubricere som enten fiktion eller fakta.

PASCAL MERCIER:

NATTOG TIL LISSABON (2007)

Den aldrende antropolog Gregorius bryder en dag pludselig ud af hverdagens forudsigelighed i Bern og begiver sig ud på en usikker rejse til Salazars Lissabon for at lære mere om den mystiske forfatter Amadeu de Prado. "Nattog til Lissabon" er en rolig og reflekterende roman om en forandrende rejse, en æselørernes og fodnoternes bog, der ansporer til eftertanke og genlæsninger. En bog, der sætter skub i tankevirksomheden og giver mod på at opklare livets store spørgsmål.

W.G. SEBALD:

SATURNS RINGE (2011)

I 1992, da hundedagene er ved at være forbi, begiver den tyske forfatter sig ud på en vandretur i det østengelske grevskab Suffolk for at fordrive den tomhed, der altid plager ham, når han er ved vejs ende med et arbejde. Det er der kommet en formidabel rejseklidning ud af, delvis fiktion, selvbiografi og historie, en reflekterende tids- og opdagelsesrejse gennem Englands imperiale fortid. Sebald var en mesterlig fortæller og blev betragtet som en mulig kandidat til nobelprisen i litteratur.

NEDTUR

LOUIS-FERDINAND CÉLINE:

REJSE TIL NATTENS ENDE (1932)

Allerede umiddelbart efter udgivelsen i 1932 blev bogen hyldet af både højre- og venstrefløjen, og siden er den blevet anset som et af sit århundredes mest provokerende værker. Efter at være blevet såret på slagmarken i første verdenskrig, oplever lægen Bardamu verdens elendighed og fraværet af medmenneskelighed, hvorend i verden han befinder sig, hvad enten det er på Afrikas mudrede floder, på amerikanske bilfabrikker eller i sit arbejde som læge i franske fattigkvarterer. "Rejse til nattens ende" er en rejse ind i civilisationens mørkeste afkroge og en lammende kritik af kolonialismen, kapitalismen og den fattigdom, der er at finde overalt i verden.

JOSEPH CONRAD:

MØRKETS HJERTE (1956)

Ukrainsk-britiske Conrads klassiker om Marlows fysiske og mentale søgen efter den enigmatiske Kurtz, der skal bringes tilbage til civilisationen. Rejsen går mod Afrikas hjerte på ryggen af skibet Nellie. Det er fortællingen om guldkalven og storhedsvanvid, om imperialism og menneskets korrumpning smukt fortalt i denne lille, eviggyldige perle, der inspirerede Francis Ford Coppola til storfilmene "Dommedag nu", dette grusomme portræt af Vietnamkrigen.

HELLE HELLE:

NED TIL HUNDENE (2008)

En kvinde er taget på tur – nedtur, som titlen indikerer. På flugt fra et falmende ægteskab og en skriveblokering leder den unge forfatter efter "et godt sted at græde". Bedst som der er opræk til orkan, og hun er strandet på en bænk et uvist sted i provinsen, reddes hun af John og Putte. De tilbyder hende en sofa at sove på og en rolle i deres hverdagsliv med spandevs af kaffe, kedeldragter, smøger, lottokuponer og daglige besøg hos hundene, og langsomt finder hovedpersonen tilbage til sig selv.

THURE ERIK LUND:

IND (2008)

Den midaldrende norske fortæller beslutter sig for at give fanden i det hele. For han er træt. Træt af Norge og nordmænd, af samfundet og meningstyranni, og i stedet for at søge lægehjælp til den byld, han døjer med, og som ikke bliver mindre, vender han samfundet ryggen og begynder at gå, uden mål og med, bare væk. En bidsk, munter, provokerende og aldrig kedelig roman om at skride fra det hele og måske finde sig selv påny.

98.636

GEERT MAK:

USA: EN REJSE (2013)

I 2010 drager den succesrige forfatter, journalist og historiker Geert Mak på roadtrip tværs gennem Nordamerika. Det er præcis 50 år siden, forfatteren John Steinbeck gjorde samme tur sammen med sin væbner, hunden Charley. Amerika har altid været Maks hemmelige kærlighed, og målet er at se, hvad der er sket med "dette monsterland" gennem de mellemiggende årtier. USA's glørværdige århundrede er forbi, så hvordan mon det ser ud nu? Hvad er der blevet af det USA, som alle europæere engang så op til?

